

międzywojennej. Autorka dokonała próby analizy ilościowej i jakościowej żydowskich podręczników szkolnych. Problematyce mniejszości żydowskiej było poświęcone również wystąpienie dr Haliny Raczek z UMCS w Lublinie, która zaprezentowała działalność oświatową społeczności żydowskiej na lubelszczyźnie w okresie międzywojennym.

Kolejna referentka mgr Małgorzata Bałukiewicz z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach omówiła „Działalność towarzystwa dla opieki nad żydowskimi sierotami we Lwowie (1916 - 1939)”. Następnie dr Ewa Witkowska z Uniwersytetu Łódzkiego w komunikacie z badań przedstawiła szkolnictwo mniejszości narodowych w Łodzi w XIX i XX wieku. Wobec dostępności źródeł referentka postulowała potrzebę dalszych badań i opracowań. Wystąpienie mgr Elżbiety Magiera z Uniwersytetu Szczecińskiego wskazywało na problem mniejszości narodowych w jędrzejewiczowskiej reformie programu historii dla szkół powszechnych w okresie międzywojennym. Natomiast referat dr Władysławy Szulakiewicz z WSP w Rzeszowie poświęcony był Wandzie Bobrowskiej-Nowak jako dydaktykowi historii wychowania.

Odmiennej problematyki dotyczyło wystąpienie dr Ryszardy Cieżniewskiej z WSP w Bydgoszczy, ukazujące niemiecką mniejszość narodową w bydgoskich szkołach w latach 1920 - 1939. Przedstawiciel Uniwersytetu w Rydze Eryk Jekabson scharakteryzował oświatę na Łotwie w latach 1914 - 1940. Prof. dr hab. Eleonora Sapia-Drewniak wespół z dr Leonardem Smółką z WSP w Opolu przedstawili szkolnictwo polskie na Śląsku Opolskim. Ostatnie wystąpienie dr Stefanii Walasek z Uniwersytetu Wrocławskiego było poświęcone młodzieżowym organizacjom polskim na Łotwie w latach 1934 - 1940.

W dyskusjach poruszano problemy związane z brakiem dostępu do źródeł znajdujących się poza granicami Polski oraz obiektywnością interpretacji badań. Wyjaśniono kwestie terminologiczne dotyczące nazewnictwa języków mniejszości żydowskiej. Poruszono sprawę mniejszości białoruskiej oraz czynników warunkujących jej rozwój, a także dyskutowano na temat mniejszości rosyjskiej i polityki kościoła prawosławnego wobec szkolnictwa.

Sformułowano następujące postulaty badawcze: 1) istnieje potrzeba badań podręczników mniejszości narodowych, w szczególności podręczników żydowskich; 2) wyrażono potrzebę badań roli mniejszości narodowych w kulturze i oświacie polskiej przez historyków wychowania reprezentujących określone mniejszości; 3) wskazywano na potrzebę badań sprawozdań z posiedzeń senatu w II Rzeczypospolitej w kontekście mniejszości narodowych; 4) podkreślano konieczność podjęcia badań związanych z działalnością i poglądami historyków wychowania w Drugiej Rzeczypospolitej.

Organizatorzy zapowiedzieli druk referatów.

Elżbieta Magiera

XII Zjazd Szkoleniowo-Naukowy Logopedów

W dniach 11 - 13 października 1996 r. w Lublinie odbył się XII Zjazd Szkoleniowo-Naukowy Logopedów połączony z Walnym Zebraniem Członków Polskiego Towarzystwa Logopedycznego. Miejszem obrad była Aula Instytutu Fizyki UMCS. W Zjeździe wzięło udział prawie 200 osób. Z Irlandii przyjechała dr Patricia Dowd, wiceprzewodnicząca Komitetu Stałej Łączności Ortofonistów i Logopedów w Unii Europejskiej. W związku z 33 rocznicą założenia, a 30 – rejestracji Polskiego Towarzystwa Logopedycznego tematem Zjazdu byli: LUDZIE, WYDARZENIA I OŚRODKI POLSKIEJ LOGOPEDII. Tematyka referatów i dyskusji dotyczyła oczywiście nie tylko ostatnich trzydziestu lat. Przewodniczący PTL prof. B. Adamczyk podkreślił, iż „(...) musimy również pamiętać o ludziach, wydarzeniach i ośrodkach sprzed wielu, wielu lat, dających początki,

a nawet podstawy polskiej logopedii. Nie zapominajmy więc o tym, co było, by w przyszłości nie zapomniano o nas!”. Wątek historyczny przewijał się przez większość wystąpień. Narastanie refleksji logopedycznej było m.in. tematem referatu S. Grabiasa z Zakładu Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego UMCS. M. Jędrzejczak przedstawił fakty i źródła związane z funkcjonowaniem pierwszych w Polsce poradni rehabilitacyjnych dla dzieci głuchych. Omówiono m.in. historię logopedii na Śląsku (M. Chęciek, I. Nowakowska-Kempna), poznańską myśl logopedyczną (K. Błachnio), opiekę logopedyczną (począwszy od dwudziestolecia międzywojennego) w Klinice Foniatrii i Audiologii AM w Poznaniu (A. Obrębowski), terminologię związaną z wadami wymowy na przestrzeni dziejów (A. Sołtys-Chmielowicz), międzywojenną nomenklaturę logopedyczną (E. Kuczyńska). Należy podkreślić, że 21 spośród 23 wygłaszanych na Zjeździe referatów wydrukowano w *Logopedii* 23, którą wszyscy uczestnicy otrzymali przed rozpoczęciem obrad.

Wiele mówiono w Lublinie o zasługach „ojca polskiej logopedii” prof. L. Kaczmarka. Wyrażano żal z powodu Jego nieobecności na lubelskim Zjeździe i w związku z tym zredagowano list, w którym m.in. podkreślono olbrzymią rolę, jaką odegrał w rozwoju powojennej logopedii¹. Niewątpliwym urozmaicheniem pierwszego dnia obrad był, jak to zapowiedziano w programie, „pokaz popularno-naukowo-rozrywkowy”, w którym przewodniczący PTL pokazał „drugą twarz”, tzn. prezentując kilka prostych doświadczeń przypomniał uczestnikom Zjazdu, że z wykształcenia jest fizykiem.

W ostatnim dniu Zjazdu odbyło się Walne Zebranie Członków PTL, podczas którego wybrano nowy Zarząd Główny. Przewodniczyć będzie mu nadal prof. B. Adamczyk.

Ewa Kuczyńska

Konferencja naukowa: Historyk nauk medycznych wobec inspiracji badawczych. Teoria i tradycja

W dniach 18-19 października 1996 r. odbyła się w Poznaniu konferencja naukowa pt.: „Historyk nauk medycznych wobec inspiracji badawczych. Teoria i tradycja”. Została zorganizowana pod protektoratem Instytutu Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk i Fundacji Humanitas Et Scientia. Inicjatorem konferencji był dr Jaromir Jeszke z Zakładu Historii Nauk Medycznych Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Obrady odbywały się w Ośrodku Nauki PAN w Poznaniu przy ulicy Wieniawskiego 17. W konferencji uczestniczyli naukowcy zajmujący się problematyką historii medycyny z kraju, z Niemiec oraz przedstawiciele studentów.

W pierwszym dniu konferencji wygłoszono następujące referaty:

Jaromir Jeszke – Lekarz i historyk jako badacze dziejów nauk medycznych;
Tadeusz Brzeziński – Historia nauk medycznych jako dyscyplina medyczna;
Wojciech Wrzosek – Historia nauk medycznych jako dyscyplina historyczna;
Bożena Płonka-Syroka – Niemiecka medycyna romantyczna w historiografii XIX i XX stulecia;
Adam Paluch – Uwagi etnologa wobec historii medycyny;

¹ Profesor Leon Kaczmarek zmarł 26 października 1996 r., dwa tygodnie po Zjeździe Polskiego Towarzystwa Logopedycznego, którego działalność inicjował w 1963 r.